

Société Nouvelle Siemens N.V.

(vroeger Auxiliaire Médicale)

WARMOESBERG 65, BRUSSEL

Tel. 17.16.07 (3 lijnen)



Vertegenwoordigt volgende firma's :

Siemens-Reiniger-Werke AG/Erlangen, Quarzlampen-Gesellschaft
mbH/Hanau, Elema-Schölander AB/Stockholm, Richard Wolf/
Knittlingen, A. Schneider/Berlin, Jos Neuberger/München.

**ACADEMICI,
HUIS- en BEROEPSPERSONEEL**

Vermijdt alle moeilijkheden in
verband met de R.M.Z., sluit aan
bij het

**SOCIAAL
SEKRETARIAAT
DER
VRIJE BEROEPEN**

Maarschalk Gérardstraat 4a
A N T W E R P E N

Telefoon : 32.52.49

Beheer :

Dr J. Van Reeth — Apot. M.
Raeymaekers — Dr J. Roosens
Dr L. Rombouts — Dr D.
Rottiers.

Laboratoria Dr. C. JANSSEN

Eupharma

Turnhout



Mededelingsblad van het

A.V.O.H.V.

Inhoud

Ontdekkings België *Een Vlaams toerist*

Het Willems-Fonds
Prof. Dr. H. Van Weveke

Prof. Dr. Karel Pinxten *Prof. G. Eyskens*

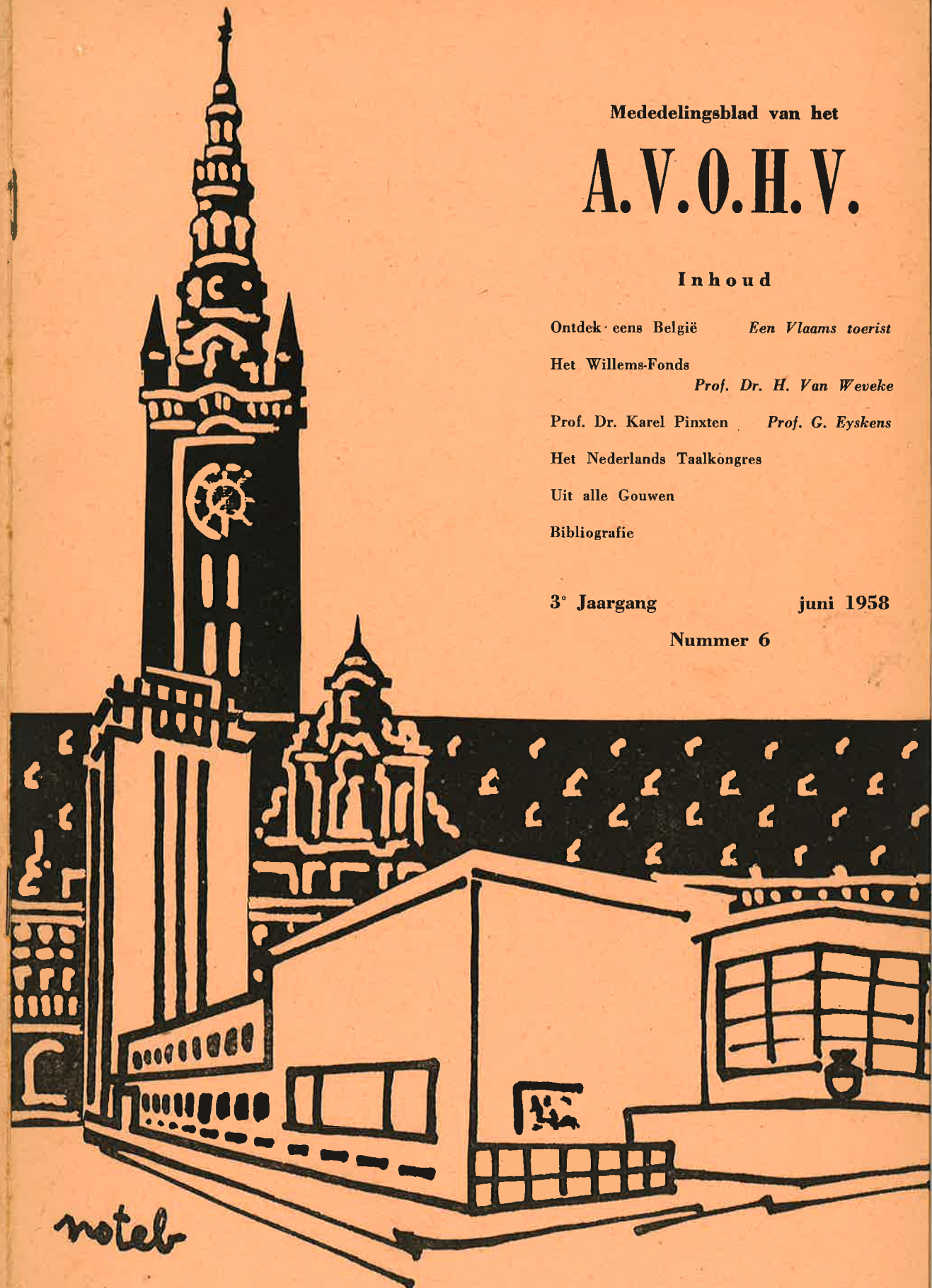
Het Nederlands Taalkongres

Uit alle Gouwen

Bibliografie

3^e Jaargang juni 1958

Nummer 6



ZUIGELINGEN-EN DIEETVOEDING
VAN EIGEN BODEM
HOOGSTE KWALITEIT

gracilac

volle gezuurde melk
voor zuigelingen

premalac

half-afgeroomde
gezuurde melk
voor zuigelingen

Diédex

voedingsuiker

annalac

zoutloze half-vette melk

desal

zoutloze melk voor
toekomstige moeders

plenolac

volle melk



DIADAL N.V. NOSTA
OPWIJK

J. Piet

MEEST MODERNE EN WETENSCHAPPELIJKE DIEETVOEDING

MEDEDELINGSBLAD

VAN HET

ALGEMEEN

VLAAMS OUD-HOOGSTUDENTEN VERBOND

REDAKTIE : Mr. J. Heinz, Violierstraat, 4, Antwerpen.

BEHEER : Sekretariaat van het A.V.O.H.V., Nieuwbrug, 21, Brussel (P.R. nr 42.92.38).

PUBLICITEIT : N.V. Publicarto, Wetstraat, 208, Brussel (tel. 02.339630).

Ontdek eens België

De mensen zoeken het geluk veel te ver, terwijl het gewoonlijk voor de deur staat. Dertig jaar geleden zei men ons : Ontdek Amerika. Twintig jaar later : verken de zuidpool, en nu (in het russisch en amerikaans) : loop naar maan... Het is hoogste tijd dat ik het u zeg : ontdek eens België. Met een goede gids is het veilig en kan het gezellig worden. Ik ontdekte hem toevallig, die wegwijzer. Het is een knap boek, modern gekleed en getiteld : « België, een levende democratie » (*). Neem het gerust ter hand en begin uw ontdekkingsreis.

België is een grondwettelijke, parlementaire monarchie. België werd geboren op woensdag 25 augustus 1930, onder de kreten : Amour sacré de la patrie, van de Stomme van Portici. De Grondwet werd aangenomen op 7 februari 1831, en belooft vrijheid in alles en voor allen. De Koning der Belgen door het nationaal kongres gekozen — 4 juni 1831 — legde plechtig de grondwettelijke eed af te Brussel op 21 juli 1831.

Over de *Grondwet* kan vooreerst vermeld worden dat men ze op vaste tijden en gelegenheden zweert na te leven. Zij stelt onder meer : alle machten gaan uit van de Natie ; alle Belgen zijn gelijk voor de wet ; de burgerlijke vrijheid waarborgt elk persoon tegen alle willekeurige aanhouding ; de onschendbaarheid van de woning wordt gewaarborgd ; de burgerlijke dood is afschaft. Alle mogelijke vrijheden : van erediens, onderwijs, drukpers, van vergadering en vereniging ; een hele reeks rechten, zoals bv. een kamerlid voor 40.000 inwoners, worden voorzien. In één woord : « onze Grondwet is de uitdrukking van de vrijheidsgeest die steeds in onze gewesten aanwezig is », aldus de reisgids die het moet weten.

De *Koning der Belgen* is het Hoofd van de Staat en onschendbaar. « De Koning kan nooit verplicht worden zijn handelingen te verantwoorden », steeds volgens onze gids. Hij bekrachtigt de wetten door er zijn handtekening onder de plaatsen. Hij benoemt en ontslaat ministers. Hij heeft een genaderecht, dat zijn « wettiging vindt in overwegingen van rechtvaardigheid

* België, een levende Democratie. — door F. Lauwers, M. Schuermans, V. Verbruggen. — 1958, 48 bl. met bijlage. (Talrijke grafische voorstellingen met verklarende tekst, uitvoerige dokumentatie). — Uitgeverij Ontwikkeling, Antwerpen. gr. formaat. 65 fr.

en billijkheid ». Hij heeft het recht munt te slaan en brieven van adeldom te verlenen. Voor de duur van zijn regering wordt de « civiele lijst » vastgesteld, dat is de som die jaarlijks aan de Koning gegeven wordt. Z.M. Koning Boudewijn heeft het genot krachtens de wet van 24 juli 1951, van fr. 36.000.000, bedrag dat bij huwelijk gebracht wordt op fr. 42.000.000. « De Grondwet heeft blijk gegeven van groot vertrouwen in het Koninkrijk, door de Koning te belasten met de buitenlandse veiligheid van het land ». Voegen wij erbij (het staat niet in de gids, maar wij zeggen het graag) dat onze drie laatste vorsten, zich geliefd wisten te maken bij de Vlamingen : Koning Albert, toen hij sprak : Vlamingen, gedenk de slag der Guldensporen, Koning Leopold de Derde, die bewees voor alles 's lands welzijn te betrachten, en Koning Boudewijn, die de taal van de meerderheid der Belgen, bij elke gelegenheid in ere houdt.

Het *Parlement* (samen met de Koning) oefent de wetgevende macht uit en controleert de uitvoerende macht. Het is de emanatie van het soevereine volk, en als zodanig, meester in het land. In 1830, op een bevolking van 4.076.513, werd de wil van de natie bepaald door 46.099 kiezers. We zijn er flink op vooruitgegaan, sedert het algemeen stemrecht voor de meerderjarige Belgen van beiderlij kunne. En het zal nog beteren, met de zetelaanpassing.

In 1957, werden in België, geteld : 9.026.778 inwoners, als volgt verdeeld : Vlaamse taalsreek : 4.578.393 — Waalse : 3.062.554 — arr. Brussel : 1.385.831. Er mankeert nog iets aan onze democratie, zolang 546.778 eigen staatsburgers niet vertegenwoordigd zijn in het Parlement. Daaronder (alweer !) 400.000 Vlamingen, terwijl evenzoveel vreemdelingen hoofdzakelijk gevestigd in Walonië en Brabant, wel meetellen voor de Kamerzetels. Indien de beginselen, door onze reisgids zo roerend aangehaald, ook worden toegepast, dan bekomen de brave Vlamingen de 10 zetels bij, waarvan zij nog altijd zijn gespeend. Een beetje geduld, vrienden, want geen demokraat in België, nu hij is ingelicht, denkt eraan uw rechten in te korten. Inmiddels noteren wij dat de Kamer van Volksvertegenwoordigers voor gans het Rijk, 212 leden telt. Volgens de ...Grondwet zouden het 225 moeten zijn, op dezelfde basis : 3 meer voor Brussel, en tien voor de vlaamse arrondissementen : Antwerpen, Mechelen, Turnhout, Leuven, Brugge, Kortrijk, St. Niklaas, Tongeren-Maaseik, Hasselt (2).

Onze gids vermeldt dit alles niet, daar hij zich alleen bezig houdt met de feitelijke toestand, maar hij zal het ons niet ten kwade duiden indien wij zijn democratische principes, au sérieux nemen. — Wat de Senaat betreft, weet ieder dat dit kollege van vroede vaders, deels rechtstreeks verkozen wordt, en deels aangevuld door provinciale en gekoöpteerde leden, in totaal 175 (106 + 46 + 23).

En we volgen de gids : *Hoe werkt de staatsmachine ?*

Er zijn drie machten : de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht, van elkander gescheiden en met eigen werkring. Elk kind in België weet dat de Rechterlijke macht volkomen onafhankelijk is van de andere, en tot taak heeft te zorgen voor de toepassing van de wet. De rechters worden voor hun leven benoemd en zijn onafzetbaar, zodat zij in alle sereniteit recht kunnen spreken, zonder haat en zonder vrees. Wat wil men nog meer ?

De wetgevende macht mogen we zelf kiezen, want de natie is soeverein. Is deze plicht vervuld, dan worden we geacht onze « vertegenwoordigers » een tijdje krediet te geven. We zullen ze dan maar gerust laten, want ze hebben zwaar werk voor de boeg. Zij weerspiegelen, zegt onze gids, de opgang van de democratische idee.

De uitvoerende macht is de weerspiegeling van de wetgevende (zo staat het geschreven). De ministers benoemd door de Koning besturen het land, ieder volgens zijn bevoegdheid of beter zijn dienst.

's Lands regering heeft aldus 16 diensten (departementen) en dito ministers : de eerste minister, bijgestaan door de ministers van justitie, binnenlandse zaken, buitenlandse zaken, financiën, landbouw, arbeid en sociale voorzorg, openbaar onderwijs, openbare werken en wederopbouw, volksgezondheid en gezin, middenstand, verkeerswezen, buitenlandse handel, economische zaken, koloniën (overzeese gebieden, pardon !), en landverdediging. Al deze bewindvoerders heet men minister(s) met portefeuille. Daarenboven is er plaats voor ministers zonder portefeuille, die ook zitting hebben in de ministerraad. Ten slotte bestaan er ministers van staat, een soort raad van wijzen, zelden geraadpleegd maar niettemin op prijs gesteld.

Van de oude provinciën der lage landen, is niet veel overgebleven. De negen provinciën van België zijn eerder administratieve indelingen, vertegenwoordigd door een provinciale raad en bestuurd door een « bestendige deputatie » voorgezeten door de gouverneur, een openbare ambtenaar, benoemd door de Koning, bezoldigd door de staat en afhankelijk van het ministerie van binnenlandse zaken. Onder zijn gezag staan de arrondissementskommisaris en de burgemeester. Deze laatste noemt men soms « burgervader ». Over de gemeente en de schepenen moeten we niet veel vertellen, daar eenieder de zijne kent en daaraan genoeg heeft. « Een aparte plaats in de gemeente wordt ingenomen door de Commissie van Openbare Onderstand (C.O.O.) : zij zorgt voor de oprichting van ziekenhuizen en het verlenen van onderdak en steun aan ouderen van dagen » in nooddrift. Over grote agglomeratie's wordt nu weinig gesproken. Waarom ? Onze gids blijft het antwoord schuldig, en wij gaan dus verder.

Een vraag die veel gesteld wordt, is namelijk : Wat gebeurt er met het geld ?

België heeft, zoals een ontwikkeld land past, inkomsten en uitgaven. De voornaamste bron van inkomsten (naast het patrimonium en de uitbating van eigen bedrijven, die we pro memorie vermelden) ontspruit uit allerlei leningen en vooral uit de inning van de belastingen (grondbelasting, mobiliënbelasting, bedrijfsbelasting, aanvullende personele belasting, nationale crisisbelasting, belasting op autovoertuigen, belasting op spelen en weddenschappen) mitsgaders van doeanerechten, van accijnzen en verbruikstaksen (op lucifers, aanstekers, bieren en brandewijn, minerale oliën, suiker, tabak en alcohol), ook van registratierechten en zegeltaksen. « Iedereen betaalt, rechtstreeks of onrechtstreeks, en geniet de voordelen ». Wie bepaalt de belasting ? de kiezer zelf ! (sic). De uitgaven vorderen geen bijzondere toelichting. Want het is bekend dat in België veel wordt uitgegeven.

Wilt ge weten hoe een begroting er uit ziet, hoe een wet ontstaat, vraag het aan de gids. Hij geeft verder bescheid over de Raad van State, onze Kolonie, de Gewapende Macht, de Samenstelling van het Parlement van 1847 t/m 1954, de drie « grote » politieke partijen in deze periode, de opkomst van de gewone mens. Veel is bereikt van 1848, toen er op 4.076.513 inwoners, slechts 79.189 kiezers waren tot 1949, waarop het algemeen kiesrecht (ingesteld in 1919) tot de vrouwen werd uitgebreid : wij krijgen dan voor 8.625.084 inwoners een kiezerskorps van 5.635.452. Voorts vernemen we wetenswaardigheden over : Het Gerecht, de Onderwijsopbouw, het Cultuurbezit der Belgen, de activiteit der bevolking, haar indeling en verspreiding.

Het kon niet anders of we zouden op onze tochten een oude bekende ontmoeten : De Vlaamse Beweging. Onze reisgids verbergt zijn eigen optiek niet : het feit België is een werkelijkheid. Zo in 1830 het frans de enige officiële taal was van het Koninkrijk, terwijl in de vlaamse gewesten de franssprekende notabelen 1 % van de bevolking uitmaakten, dan is de stijgende lijn van de vlaamse « verworvenheden » optimistisch getekend, met interessante mijlpalen : als 1856, Commissie der Vlaamsche Grieven, — 1873, Vlaams in de strafrechtspleging, — 1878, Vlaams in het Bestuur, — 1883, Vlaams in het offic. middelb. onderwijs — 1898, Wet Cooremans (gelijkheidswet) — 1921, Nederlands, bestuurstaal in Vl. België, — 1930, Gentse Hogeschool, — 1932, Een-taligheid in het lager en middelbaar onderwijs — 1935, Regeling Nederl. in rechtszaken — 1935, regeling taalgebruik in het leger.

Tekenend is dat de Vlamingen, in België steeds hebben moeten strijden om de meest elementaire rechten, en dat zij het nog moeten doen, om zich als volwaardige staatsburgers te doen respektieren. Hoe kan het bv. bestaan dat meer dan 5 miljoen Vlamingen (toch geen onder-ontwikkelde volksgroep) onder een ministerie van buitenlandse zaken ressorteren, waar hun taal gewoon genegeerd wordt, ten jare 1958 !

Wij zijn de gids een woord van lof verschuldigd voor de sobere bedenking : « In de periode na de eerste wereldoorlog eisten groepen extremisten bestuurlijke scheiding en politiek zelfbestaan. Dit extremisme verontrustte de regeringskringen en noopte eindelijk tot hervormingen... » (bl. 26) Wij besluiten met hem : Denken we met eerbied aan de strijders van de Vlaamse Beweging.

En nu begint de laatste etappe : op zoek naar de *levende democratie van België* ?

Als gewoon staatsburger, zeggen wij tot onze gids : was het maar zoals u ons voorhoudt te geloven, dan kon de vlaamse gemeenschap al haar krachten besteden aan de eigen ontplooiing. Wij willen U volgen op de weg naar echte burgerzin, die gij uitstippelt ten gerieve van alle Rijksinwoners.

De vrijheden en rechten van de belgische burgers vormen een aantrekkelijk tafereel. Geen wonder dat men onze streken een waar luilekkerland heeft genoemd. Elke Belg, hetzij hij Waal of Vlaming heet, geniet van het recht op eigendom, op onderwijs (dit laatste is zelfs verplichtend zodat de term « vrij » onderwijs enigszins misleidend is), op een minimumloon, op sociale veiligheid, op gezondheid, op rust en op pensioen. Dat is maar een begin, want er komt nog bij, het recht om verzoekschriften in te dienen, van deelname aan bestuur van gemeente, provincie en staat, van staking (uitgezonderd van betalingen), van syndikale vrijheid, van wettelijke rechtsbedeling. De vrijheden zijn legio : van de persoon, van mening (opiniondelikten zijn bij de Grondwet uitdrukkelijk uitgesloten), van drukpers, van vergadering, van eredienst en van vereniging. Alle Belgen zijn gelijk voor de wet, er zijn geen tweede-rangsburgers, geen paria's. Doch, zoals onze gids zeer gevat opmerkt, een goede democratie stelt ook plichten. Men moet de wet kennen, de wet eerbiedigen (ook de taalwet ?), zijn belastingen betalen, geldig stemmen en zijn burgerzin ontwikkelen.

Van dit laatste verwachten wij veel. Indien men van hoog tot laag begrip gaat tonen voor elkander, eerbied voor de taal en cultuur van de meerderheid der Belgen zowel als van de minderheid, dan zal de beiaard spelen. Een praktisch voorbeeld kan dit verduidelijken : de dag waarop de Brusselaars het normaal gaan achten dat zij de Vlamingen in hun eigen taal bedienen (tegen deugdelijk geld), dat deze zich thuis moeten gevoelen ook in de hoofdstad

(die zij onderhouden met ware... burgerzin), dat men de Vlaamse symbolen erkent of ten minste respecteert (volgens alle regelen der beleefdheid en goede manieren), enz. enz., die dag zal men niet meer hoeven te spreken over burgerzin, want dan zegeviert de echte vaderlandsliefde.

« Onze levenshouding moet berusten op eerbied voor ons zelve... Vriendschappelijke hulpvaardigheid... goede betrekkingen met onze medeburgers... En op een hoger plan zuiverheid van gevoelens, van gedachten en van de taal die deze gevoelens uitdrukt. Beschaving... Verzorgen wij onze cultuur want de ware menselijke grootheid is voor alles geestelijk en moreel. » (bl. 19). Met deze schone woorden van L. Verviers, Inwijding tot Burgerzin, kan ieder Belg, hetzij hij Waal of Vlaming heet, of zich gaarne Brusselaar noemt, zijn voordeel doen.

Onze levende democratie heeft zich uitgebouwd in Benelux, van af 1947, dat nu bijna eenentwintig miljoen mensen groepeert, waaronder 16,5 miljoen Nederlandstaligen. Verder in de Raad van Europa, de Europese Gemeenschap van Kolen en Staal, de West-Europese Verdediging (Nato), de Gemeenschappelijke Markt (Euratom), de Organisatie der Verenigde Naties (UNO), en last not least gefundeerd op de Rechten van de Mens. Universeel werd verklaard dat alle mensen vrij en gelijk in waardigheid en rechten worden geboren. België heeft deze verklaring plechtig aanvaard en onderschreven (zie belg. Staatsblad van 31 maart 1949) waardoor zij van kracht werd ook voor de Vlamingen, die tussen Maas en Schelde wonen. Het is alleszins bemoeigend.

Hier eindigt onze tocht op hoop van zegen voor de toekomst. Wij danken de gids, die onze weg verlichtte. Wie meer wil weten, wende zich tot hem.

Een Vlaams toerist.

Het Willems-Fonds *

Van alle belangrijke Vlaamse culturele verenigingen is het Willems-Fonds beslist de oudste. Het werd op 23 februari 1851 te Gent gesticht, vijf jaren na de dood van Jan Frans Willems, de « vader der Vlaamse Beweging », naar wie het werd genoemd. De bedoeling van de oprichters was « de Nederlandsche taal- en letterkunde en al wat haar aangaat krachtadig ondersteunen en aanmoedigen, ter versterking van den algemeenen nationalen geest in België ».

Deze doelstellingen werden na enkele jaren verduidelijkt. Naast de Vlaamsgezinde strekking, die het herstel van de Nederlandse taal in België op het oog had, trad ook de vrijzinnige aan de dag, die er op gericht was door middel van de volkstaal het moderne geestesleven te doen gedijen. Dit werd bijzonder duidelijk van het jaar 1862 af, toen Julius Vuylsteke secretaris werd. Onder zijn stuwkracht nam ook het aantal leden aanzienlijk toe : van 184 steeg het tot 4544 in 1884. Toen in 1875 aan katholieke zijde een tegenhanger van het W.F. werd opgericht, het Davidsfonds, aldus geheten naar kanunnik David, een vriend en medestander van Willems, was de bloei van het W.F. in een zekere mate gebonden aan het wel en wee van de liberale partij, zonder dat er tussen fonds en partij enige rechtstreekse band ontstond. Sedert 1884

* Deze bijdrage leidt onze reeks voorstellingen in van de vlaamse instellingen van allen aard. Sedert 1851, waarop het Willemfonds werd geboren, tot heden zagen allerlei fondsen, stichtingen, bonden en bewegingen het licht, die elk op zijn manier en zijn gebied, hebben getuigd en nog getuigen, dat « een volk zal nooit vergaan ».

Red.

brokkelde het ledental weer af ; in 1914 was het tot op minder dan de helft van het maximum-cijfer gedaald. Na de Eerste Wereldoorlog begon evenwel een nieuwe opgang, zodat in 1945 een peil van 6000 leden werd bereikt, dat sindsdien kon worden gehandhaafd.

Met het oog op een doelmatige werking bleek het reeds enige jaren na de stichting gewenst, in de voornaamste steden plaatselijke afdelingen op te richten. Er zijn er thans een zeventigtal.

Om hun doel te bereiken hadden de stichters van het W.F. besloten, in de eerste plaats nuttige Nederlandse boeken, oorspronkelijke of vertaalde, uit te geven en te verspreiden ; vervolgens aan te moedigen al wie zich op een of andere wijze in het gebruik van de Nederlandse taal onderscheidde. Ten slotte werd ook aandacht geschonken aan het oprichten van volksbibliotheken. Het plan daartoe bestond reeds in 1851, doch de uitvoering kon pas in 1865 beginnen, en wel te Gent zelf. Ook op het gebied van de volksvoordrachten was het W.F. er onder de allereersten bij : het was Max Roose die op 16 maart 1867, ook weer te Gent, de reeks opende. Dit alles gebeurde met de steun van het Gentse stadsbestuur, dat toelagen verstrekke en een lokaal ter beschikking stelde.

Het aantal der boeken door het W.F. in zijn gewone reeks uitgegeven bedraagt thans 193. Naast zuiver letterkundige werken zijn het, en wel in hoofdzaak, werken van vormende aard. Sedert de laatste wereldoorlog mocht het W.F. zich hier in het bijzonder verheugen in de medewerking van een aantal profesoren der Gentse rijksuniversiteit. Het kan hier volstaan te wijzen op *Wat Hellas en Rome ons gaven*, door Prof. Dr. P. Lambrechts, de huidige rector, tevens algemeen ondervoorzitter van het W.F., op *De Lange Weg. De wording van de mens*, door Prof. Dr. L. De Coninck, en op het boek gewijd aan de economie van de Vlaamse gewesten, van de hand van Prof. Dr. A. Devreker, dat in 1958 aan de leden zal worden uitgedeeld.

Aan deze gewone reeks voegt het W.F. ten bate van zijn leden andere werken toe, die het uitgeeft op kosten van speciale fondsen, door schenkingen en vrijwillige bijdragen tot stand gekomen. Het Julius Vuylsteke-Fonds, opgericht na het overlijden van de voorman naar wie het werd genoemd, is bestemd tot het verspreiden van Vlaamsgezinde en vrijzinnige lectuur ; het brengt thans elk jaar een brochure gewijd aan een actueel onderwerp. Het Victor De Hoon-fonds maakte het mogelijk de reeks *Vlaamsch België sedert 1830* tot stand te brengen, waarin o.m. verschenen Paul Fredericq's *Schets eener geschiedenis der Vlaamsche Beweging* en Lodewijk De Raet's *Vlaanderen economische ontwikkeling*. Het Oswald De Schamphelaere-fonds heeft tot doel de uitgave van werken van jonge Vlaamse schrijvers aan te moedigen ; het laatste nummer dat het bezorgde was *Duel met de Tanker* van Libera Carlier.

Innig verbonden met het leven van de afdelingen zijn de volksbibliotheken (behalve in sommige steden, zoals te Antwerpen, waar de werking van het stadsbestuur op het gebied van het bibliotheekwezen een dergelijke actie overbodig maakt). Te Gent blijven de zes volksbibliotheken van de afdeling een rol van betekenis vervullen. Te Brussel mag de bibliotheek van het Willems-Fonds worden beschouwd als een modelinrichting, die tevens een van de bolwerken is van het Vlaamse leven in de hoofdstad. In kleinere steden en dorpen worden de bibliotheken van de afdelingen door het Algemeen Bestuur in de mate van het mogelijke versterkt door de tijdelijke uitlening van rondreizende bibliotheken.

Van de oprichting af wijdde het W.F. veel aandacht aan de verspreiding van het Vlaamse lied. In 1871 werd een aanvang gemaakt met de systematische uitgave van liederenreeksen. Die werking kreeg vijftien jaar later een vastere grondslag door de oprichting in de schoot van het W.F. van een zelfstandig organisme, het Comité ter bevordering van de Nederlandse zang. Peter Benoit was er tot aan zijn dood de voorzitter van. Ten slotte schonk het W.F. aan het Vlaamse volk, als nooit volprezen gave, het *Nederlands Liederboek*, door Florimond Van Duyse met evenveel kunde als toewijding samengesteld. De befaamde musicoloog was tevens de stichter van de liederavonden, waarop Vlaamse liederen rechtstreeks aan het volk werden aangeleerd. Het voorbeeld werd in 1903 te Gent gegeven en allerwegen nagevolgd.

Van de eerste jaren van het bestaan van de vereniging af kwam het bestuur ook actief tussen in de strijd voor de wettelijke erkenning van de taalrechten van de Vlamingen. Het richtte in 1863 een eerste maal een vertoog tot de regering, naar aanleiding van de Karsman zaak, waarin Vuylsteke als advocaat van de beklagde optrad, en waarin hem door het Brusselse Hof van Beroep het recht werd ontzegd in het Nederlands te pleiten. In 1873 kwam dan, als gevolg van de aldus ingezette actie, de eerste taalwet tot stand. Daardoor was het euvel nog niet van de baan. Een eerlijke toepassing bleef nog lang uit. Maar het Willems-Fonds was waakzaam : vijf jaar nadat de wet was aangenomen liet het door Vuylsteke een verslag opstellen, waarin het talloze overtredingen aan de kaak stelde. Zo droeg het ook, in meerdere of mindere mate, tot de wording bij van de latere taalwetten, en zag het toe of zij werden nageleefd. Met name in de voorbereiding van de taalwet van 1883, op het taalregime in het officieel middelbaar onderwijs, speelde het een beslissende rol.

Deze tussenkomst in de strijd voor het Vlaamse rechtsherstel werd ook na de eeuwwisseling voortgezet, zij het wellicht op minder spectaculaire wijze. Tijdens zijn algemene vergadering liet het W.F. bij voortdoring zijn stem horen. Het beïnvloedde in belangrijke mate de opvattingen van de vrijzinnige sector van de publieke opinie in het Vlaamse land.

Na de tweede wereldoorlog werd deze actie met kracht hervat. In sommige aangelegenheden trad het W.F. zelfstandig op, in andere aangelegenheden — en dat was iets nieuws — in samenwerking met andere Vlaamse culturele verenigingen. Bijzonder opgemerkt werden in dat opzicht de stappen door het W.F. ondernomen met de andere twee « fondsen », het Davidsfonds en het Vermeylenfonds. Een bijzondere vermelding verdient het feit, dat het een door het W.F. aan minister Buisseret ontlokte belofte was, die de gelegenheid bood voor het bekomen van Nederlandstalige afdelingen aan de Officiële Universiteit te Elisabethstad.

Bovenstaande uiteenzetting vertegenwoordigt slechts een greep uit wat het W.F. heeft verricht in de 107 jaren die sedert zijn stichting zijn verlopen. Het moge volstaan om te verduidelijken dat het in het verleden voor het Vlaamse volk zeer veel heeft totstandgebracht. Dat neemt evenwel niet weg dat ook in de huidige conjunctuur het W.F. nog een taak van betekenis heeft te vervullen.

Prof. Dr. H. VAN WERVEKE,
alg. voorz. v. h. W.F.

Z.E.H. Kanunnik Prof. Dr. Karel Pinxten (*)

De diepe altijd voortdurende en soms impulsief naar hoogtepunten gedreven bekommernis van Karel Pinxten, was steeds het verdedigen van de godsdienstige en zedelijke gaafheid, de culturele en stoffelijke verheffing, de ontvoogding en de politieke mondigmaking van zijn dierbaar Vlaamse volk. De woorden volksverheffing en volkswelvaart, die hij zo dikwijls bezigde in gesprekken en geschreven taal, troffen in zijn gemoed samen met een geïdealiseerd beeld dat hij zich maakte van zedelijke en culturele grootheid, economische voorspoed en sociale gerechtigheid.

Men vond hem op vergaderingen van het Algemeen Christelijk Werkersverbond, de Christelijke Arbeidersjeugd, de Christelijke Vrouwengilden en op Rerum Novarum-betogingen. Hij was een regelmatig toehoorder en soms lesgever op de Vlaamse Sociale Weken, waar hij o.m. handelde over « De concrete verwezenlijking van een billijke verdeling van de goederen en van een spreiding van bezit » (15). Men zag hem op de studiedagen van de Belgische Boerenbond of optreden op de sociale studiedagen van de middenstand (16) of verslagen uitbrengen voor de landdag van het Vlaams Verbond van de Kroostelijke Gezinnen. Als lid van het Studiecomité van dit Verbond der Kroostelijke Gezinnen, stelde hij een reeks geschriften op betreffende de betekenis van het gezin in de economie, de verhoudingen tussen economie en bevolking, de economische betekenis van de huishoudelijke consumptie en over gezin en demografie. Men vindt van zijn hand verspreide opstellen in diverse publicaties, die de boeren, de arbeiders of de middenstanders aanbevelen. Evenzeer interesseerde hij zich aan de sociale taak van de ondernemer, zoals blijkt uit zijn bijdragen in het tijdschrift « Het Bedrijfsleven », uit zijn medewerking met het Algemeen Christelijk Verbond van Werkgevers of met het Vlaams Economisch Verbond, dat hem zeer ter harte lag.

Hij nam deel aan talrijke studiegroepen en beïjverde zich verslagen op te stellen of zijn mening te doen kennen, wanneer politieke of sociale groeperingen zich bezig hielden met voorbereidende werken, die enig verband konden houden met de economische en sociale problemen van Limburg. Hij stelde verslagen op voor het Harmel-Centrum en steunde altijd door zijn sympathie of persoonlijke aanwezigheid, waar dit mogelijk was, allerlei Vlaamse vergaderingen en initiatieven. Aldus was men met zijn verschijning vertrouwd geraakt op de IJzerbedevaarten en de Vlaamse Zangfeesten en leefde hij intens mee, met organismen en bewegingen, om zich te plaatsen, met zijn fors gebouwde en rechte gestalte, met een levendige fonkeling van vriendschappelijke belangstelling in het oog, te midden van zijn volk.

Al deze bedrijvigheid hield Karel Pinxten in contact met een groot aantal mensen en instellingen. Hij voerde dan ook bestendige een uitgebreide correspondentie, die niet weinig bijdroeg tot een chaotische opstapeling van papieren op zijn werktafel. Hij, die belangstelling had voor al wat leefde en roerde in de Vlaamse gemeenschap, ontving vele bezoeken en schreef ontelbare brieven in een geschrift, dat men onmiddellijk erkende als het zijne, een recht en enigszins hoekig, maar toch regelmatig geschrift, dat bij hem doorheen de jaren niet gewijzigd werd. Wanneer wij na zijn dood, met familieleden en hulpvaardige vrienden, getracht hebben orde of klassering te brengen in nagelaten documenten, hebben wij de loop van zijn rusteloze

(15) Verslagboek XXXIIde Vlaamse Sociale Week, Leuven 1950, 3-20.

(16) Verslagen van de Sociale Studiedagen van de Middenstand, Brussel 1948, 23-35.

(*) Vervolg van Akademische Herdenkingsrede voor Z.E.H. Kanunnik Prof. Dr. Karel Pinxten, uitgesproken in de Promotiezaal van de Katholieke Universiteit te Leuven op 8 mei 1956; zie jaargang 1956, nr 1 en 4, jaargang 1957, nr 3 en jaargang 1958, nr 5.

pen terug gevonden op meerdere duizenden vellen papier, die betrekking hebben op zijn cursussen, zijn studiën, zijn persoonlijke opzoeken of in meerdere gevallen aangesneden onderwerpen zijn voor diverse publicaties, waarvan de uitwerking moest wachten op de gepaste gelegenheid.

Ondanks alles wat wij reeds zegden, hebben wij dit veelzijdige leven niet getekend, wanneer wij niet onderlijnen hoezeer Karel Pinxten ook de raadsman was, de helper en de trooster van zovelen, die hij steunde en redde in diepe materiële en morele nood. Om behouden te blijven met zijn nagedachtenis werd van hem geschreven (17) : « Hij was een trouwe en diep verkleefde vriend. Dit voelen ontelbaren thans meer dan ooit. Voor velen was hij een troost en een toeverlaat, niet het minst voor al die nederigen en sukkelaars uit de treurige dagen van verblinding en verdeling : al weldoende is hij rondgegaan ?... » En inderdaad, met priesterlijke naastenliefde en de milde barmhartigheid van zijn hart heeft hij zich zonder schroom ingezet voor veroordeelden en hun familiën, in de jaren na de bevrijding van het land, wanneer rechtspraak is geschied in een troebele tijd. Van hem kan men getuigen : aan de vriendschap bleef hij trouw, in alle goede en in alle kwade omstandigheden van het leven.

Wij kunnen de innemende en veelzijdige menselijkheid van Karel Pinxten niet begrijpen, tenzij wij denken aan zijn afstamming, die zijn fierheid was, van het sterke geslacht der Kempische boeren. Tot voor een tweetal jaren torste zijn sterk gestel, zonder enig zichtbaar gevolg, verbazende inspanningen van arbeid, lange en late werkuren en korte nachten. Van zijn dierbare ouders en zijn familie had hij meegekregen de grote vroomheid, die de priester kenmerkte, maar ook zijn gehechtheid aan de grond, zijn ontombare streving naar de verbetering van de levensvoorwaarden van de landbouwers en van de duizenden arbeiders, die in Limburg van de traditionele landbewerking werden weggerukt om opgenomen te worden in het voortschrijdende industrialisatieproces, met al zijn morele, sociale en economische gevolgen. Zijn christelijke en Vlaamse overtuiging was vanzelfsprekend en straalde uit hem. Hij was een eerlijk, rechtschapen en goed mens. Hij was jong gebleven van karakter en hij slaagde er nooit in zich geheel te ontworstelen aan de strijdvarende impulsen van zijn jeugdijaren. Wanneer de gevoelsnaar aan het trillen kwam van zijn Vlaamse of sociale overtuiging, waren vlugge en soms heftige reacties onvermijdelijk en was de weg geopend voor de temperamentvolle uiting van spontane oordelen. Dit heeft hem soms geleid tot onverschrokken en scherpe stellingname in bepaalde kwesties, waardoor hij verwikkeld geraakte in betwistingen en kritiek, hetgeen dan woog op zijn gemoed. Hij heeft ook in de loop van zijn leven ontgoocheling gekend en beproeving, maar met hernieuwde moed wist hij dan weer sterkte te putten in zijn vroomheid en in aanvaarde gehoorzaamheid.

De Universiteit, zijn studenten en zijn vrienden verwachtten nog veel van hem en hij verwachtte nog veel van zich zelf. Hij maakte plannen zonder einde. Voor hem, die zozeer gehecht was aan het volle leven, was dan ook de ziekte en de aantasting van zijn krachten een zware beproeving.

Een heilkundige operatie, die hij onderging in 1948, vergde enkele weken rust ; maar hij hernam spoedig, kwam nadien tot een volledig herstel en wierp zich met verdubbelde toewijding op zijn taak. Zijn tweede verblijf in Kongo in 1951, had hem fysisch goed gedaan. Later ging hij leed en pijn dragen van de kwaal, die hem ten grave zou voeren. Tijdens het Kerstmisverlof van 1954, werd de vreugde van de viering te Overpelt van zijn benoeming tot Ere-Kanunnik van het Bisdom Luik, hierdoor versomberd. Van toen af kwam een schaduw van zware onrust over zijn gemoed.

Zijn lessen en zijn arbeid staakte hij niet, maar zij die hem van nabij

(17) Vermelding op het doodsprentje.

volgden, zagen met gepijnigd hart een onmiskenbare lichamelijke inzinking intreden, terwijl hij moreel en fysisch lijdend, in de mate van het mogelijke, verborg. Hij tobde zich moeizaam door de examentijd van juli 1955. Weldra onderging hij een nieuw heelkundig ingrijpen en aanvaardde dit volmoed en betrouwing op genezing. Nadien stelde hij zich voor dat beterschap was ingetreden en zocht hij, in de zomermaanden, verpozing te Overpelt. Maar pijnen, die hem niet loslieten en voortschrijdende lichamelijke ondermijning, baarden grote zorg. Hij wilde of kon zich van Leuven niet verwijderen houden. Bij de aanvang van het academisch jaar, in oktober, kwam hij terug. In de onmogelijkheid cursussen te geven, gaf hij nog wetenschappelijke leiding voor dissertaties en seminariewerken.

Dan ging hij weldra terug naar de Universitaire Kliniek, voor een behandeling die hij tijdelijk waande en die, week na week werd verlengd. Op vrienden en bezoekers maakte hij de indruk steeds vast te geloven in zijn heropstanding en in het vooruitzicht van beterschap, beweerde hij naar huis te willen keren, eerst na Allerheiligen en dan weer na Kerstmis.

« Mijn heengaan zal toch niet veel meer betekenen, heeft hij mij eens gezegd, dan het stukslaan van een ruit in een venster, die dan ook weer spoedig zal vervangen worden ». Maar in werkelijkheid streed hij dapper tegen de ongeneeslijke kwaal, met verbeterde taaiheid tegen pijn en lijden, zich vastgrijpend aan het leven.

Hij ontving de zalving van de laatste H. Sacramenten uit de handen van Zijn Excellentie Monseigneur de Rector, op de vooravond van nieuwjaar en dit met volledig verstandelijk bewustzijn en in stichtende overgave aan Gods heilige beslissing. Maar hoe zijn krachten ook begaven in de volgende dagen, hij liet nooit blijken aan familie of intieme vrienden, dat hij de hoop had opgegeven en dit tot op de voorlaatste avond van zijn dood. Neen, dat had hij niet verwacht ! Hartstochtelijk wilde hij nog vele levensplannen uitvoeren, maar hij was toch ook volkomen voorbereid op de dood en dit blijkt uit zijn geschreven testament van 30 juni 1955, aangevuld op 4 oktober van hetzelfde jaar.

De plechtige lijkdienst had plaats op 16 januari laatstleden. In het kille licht van de winterzon werd de lijkbaar gedragen door zijn studenten, van zijn woning naar de St. Antoniuskerk, lang de lange weg, afgezoomd met de naakte bomen van de Leuvense vesten. De kist was gedekt met de toga van professor en de mantel van kanunnik en vergezeld van de klauwende leeuwenvlag en de vaandels van de Vlaamse studenten. Deze begrafenis was een indrukwekkende rouwbetoging, niet alleen door de aanwezigheid van zoveel professoren en studenten, maar door de vertegenwoordiging van talrijke instellingen en de toeloop van vrienden, uit alle hoeken van de Vlaamse gewesten.

Bij de teraardebestelling in zijn geboortedorp te Overpelt, werd de rouw, de hulde en de trouwe afhankelijkheid vertolkt van de Vlaamse studenten in deze bewoording :

« Hier bij dit open graf, waar alleen waarheid kan gesproken worden, danken wij U uit het diepst van ons wezen, om wat U voor Vlaanderen als priester, als wetenschapsman, als strijder en leider zijt geweest. Op uw naam rust geen smet van halfheid of lafheid, maar de roem van een waardevol leven in dienst van Uw volk ». (18).

En in de schaduw van de toren van Overpelt, van die kerk waar God hem als vrome jongeling wenkte naar Zijn Altaar, rust hij nu in vrede. Dit is ook niet ver van het Lindenhof, waar zijn eenmaal rusteloze pen nu rust, als een

relikwie in een schrijn te midden van zoveel dingen, die zijn nagedachtenis bestendigen in zijn familiekring.

Hij die zoveel was in het leven, was eerst en bovenal en altijd priester : sacerdos in aeternum. Hij vroeg dat op zijn doodsbriefje het gebed van Sint Ignatius zou worden gedrukt :

« Roep mij in het uur van mijn dood,
En beveel mij tot U te komen,
Om U met Uw heiligen te loven,
In alle eeuwigheid. Amen ».

En ik wil nog lezen uit zijn testament, opdat U allen nog eenmaal, bij het slot van deze laatste hulde, als het ware zijn stem moget beluisteren en zijn diepste verzuchting :

« In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Ik vraag aan allen vergiffenis en schenk ze ook aan iedereen. Ik heb steeds het inzicht gehad niemand kwaad en allen goed te doen. Ik belijd mijn liefde voor mijn volk en mijn geloof in God en in de Heilige Kerk. Ik beveel mij in Moeders handen aan. Wil mij zegenen, Lieve Heer, want ik heb mijn best gedaan ». (19)

Voor zoveel godsvrucht, zoveel goedheid en ook zoveel lijden in het leven, heeft Karel Pinxten het eeuwige loon ontvangen. De Leuvense Universiteit treurt en rouwt, omdat hij haar zo vroegtijdig ontviel en wij vertolken nogmaals onze innige, christelijke deelneming aan de leden der familie van de dierbare overledene. Voor broeders en schoonzusters, voor neven en nichten is hij thans niet meer de Heer Broer of de Heer Oom, naar wie men zich richtte voor raadgeving en leiding. Hij is thans geworden de trooster en de beschermer voor familie en vrienden, van uit zijn eeuwig verblijf. Wij zullen hem nooit vergeten.

Prof. G. EYSKENS,
Eerste-minister.

(19) Passage uit het testament, 30 juli 1955.

Het Nederlands Taalkongres

Het Nederlands Taalkongres op de W.T. van zaterdag 7 t/m maandag 9 juni gehouden, was voor alle deelnemers een hartversterkende gebeurtenis. Zij stond in het teken van het algemeen beschaafd Nederlands, wat door niemand minder dan door onze jonge Vorst werd beklemtoond in Zijn schrijven aan Prof. W. Pée, Voorzitter van de Vereniging voor beschaafde omgangstaal, die het Kongres voorzat.

Z.M. Koning Boudewijn 'schreef :

Geachte Heer Voorzitter,

In een land als het onze, waar twee kulturen tot harmonische ontwikkeling kwamen, moet er naar gestreefd worden dat hun vreedzaam samenleven geen aanleiding geve tot wederzijdse taalbesmetting die beide slechts kan schaden.

Wij moeten ons de moeite getroosten ons, naast de vertrouwde klanken uit de huiskring, een beschaafde taal eigen te maken en dit niet alleen bij plechtige gelegenheden. Zij is immers het praktisch bindmiddel bij uitnemendheid onder alle bewoners van eenzelfde spraakgebied en tevens een volwaardig instrument dat hun toegang verleent tot de hogere aangelegenheden van de geest.

Onze Vlaamse landgenoten zijn dan ook tegenover zichzelf verplicht zich, in een keurig, algemeen geldig Nederlands uit te drukken, hoe schilderachtig hun eigen gewesttaal ook weze.

Dat Uw vereniging zich in die richting verdienstelijk maakt is mij bekend en het verheugt mij zeer.

Graag wens ik haar alle sukses toe bij het vervullen van haar taak van kulturele en nationale betekenis.

(get.) BOUDEWIJN.

Na de inleidende woorden van Prof. W. Pée handelde als eerste spreker Dr. M. Van Haegendoren, Voorzitter der Lodewijk de Raetstichting, over : « De sociale betekenis van het taalgebruik in België ».

(18) Uit de rede van de H. Johan Fleerackers, bij de teraardebestelling te Overpelt. — Ons Leven, 23 januari 1956, nr. 16, p. 3.

De taal is het menselijk kommunikatie-middel. Wanneer men «dezelfde» taal spreekt, zal men pas elkander «begrijpen» en alleen daardoor groeit de saamhorigheid van een volk(sgroep). De nadelen van de belgische toestanden waar geen taalkohezie bestaat, waar zelfs een administratieve en sociale obstruktie blijft doorwerken, schaden de normale ontplooiing van de vlaamse gemeenschap. Het gelag wordt natuurlijk (of is dat zo natuurlijk?) betaald door de Vlamingen, die dan ook het primaire recht hebben om de grootst mogelijke taaleenheid na te streven. Deze zal (eindelijk!) de volwaardige uitdrukking van hun persoonlijkheid mogelijk maken en tevens door beschaafde vormgeving de eigen kultuur bevalligen. Wij zelf en ook de Overheid moeten een A.B.N. politiek voeren.

Dr. O. Spitaels, dir.-gen. van Ekon. Zaken van Belg. Kongo, gaf een overzicht van de taaltoestanden in Kongo. Deze worden genoeg bekend geacht, na hetgeen ook in dit blad daarover is geschreven. Er is nu een aktief Vlaams leven in ons overzees gebied, waar de Vlamingen zich beginnen te doen gelden. Het wordt tijd dat «men» gaat beseffen dat tegenover de 13 miljoen inlanders, waarvan een zeer bescheiden minderheid een frans vernisje kreeg, het niet de rol is van de Vlamingen om mee te doen aan een voorbijgestreefd frans kultureel kolonialisme. Vlamingen in Kongo, vergeet Zuid-Afrika niet waar uw taal en uw kultuur een «eigen» bloei kennen.

De tweede dag ging door in het paviljoen van de Raad van Europa, waarvan de kommissaris-generaal, de h. Paul M.G. Levy, een welkomsgroet uitsprak. Europese eenmaking moet rekening houden met de werkelijkheid: de mens is van natuur, ééntalig, alleen «zijn taal» spreekt hij perfekt. Tijdens de debatten ervaren wij dat de diskussies normaal tussen vertegenwoordigers van eenzelfde taalgroep doorgaan. De eigen beschaving zal ook in groter verband zich natuurlijk handhaven, wat niet belet dat wij voor elkaar een ruimer «begrip» krijgen.

Prof. Dr. W. Hellinga (Amsterdam) gaf een uiteenzetting van de taalproblemen in de overzeese Rijksdelen van Nederland (Antillen).

Een belangrijk referaat werd gegeven door E.P. Verleye, beheerder van het Brugs Europa-kollege, over «Het Nederlands in Europa»: de nederlands sprekende groep van de 170 milj. van het Europa van zes (Verdrag van 1 jan. 1958, Europese Gemeenschappelijke Markt), telt 16 miljoen mensen, naast 51 miljoen Duitssprekenden, en 48 miljoen Frans en evenveel Italiaanssprekenden. Wij moeten op het Europees vlak ook strijden tegen de kultuur-imperialistische neigingen der andere taalgemeenschappen. Daarom is het beter te spreken over de Verenigde Volkeren (en niet Staten) van Europa. Zonder defaitisme, evenwel ook zonder fanatisme, zal de Nederlands sprekende bevolkingsgroep zich affirmeren, door het opvoeren van beschaving in de eigen taal.

De slotvergadering bracht de twee merkwaardige spreekbeurten: van Prof. Michels, hoogleraar te Nijmegen en Prof. Erlank, van Stellenbosch (Z. Afrika).

Alfa en omega van een beschaafde omgangstaal, is de eerbied voor de taal in woord en geschrift. Beschaafd spreken én beschaafd schrijven zijn van groot belang willen wij ons handhaven op internationaal niveau, door een natuurlijke, verzorgde standaardtaal. Aldus de konklusie van Prof. Michels.

De 1.700.000 Zuid-Afrikaanders beschikken nu over een ontwikkelde kultuurtaal, die in de dagelijkse omgang, in de wetenschappelijke vorming, op gebied van economie, sociale betrekkingen, van kunst en letteren, ons normaal kommunikatie-middel is geworden en zal blijven. Zo sprak Prof. Erlank, die de kulturele saamhorigheid met het Nederlands taalgebied beklentoonde.

Voorzitter W. Pée besloot met beachtenswaardige woorden: «Onze sociale positie wordt bedreigd in dit land, doordat de Vlamingen er zich nog steeds niet van bewust zijn, dat zij behoorlijk Nederlands moeten spreken om zich te handhaven! De Vlamingen hebben hun lot in eigen handen.»

De verschillende referaten waren aanleiding tot vruchtbaar debat en oogstten ongemeen sukses. Talrijke personaliteiten waren aanwezig, w.o. Prof. De Keyser, namens de Gentse Rijksuniversiteit, Prof. Van Loey, van de Leuvense Universiteit, de h. De Man, van de Nederl. Ambassade, Van Mulders, dir. van het ministerie van Openbaar Onderwijs, Jan Boon, dir.-gen. van het N.I.R., Bové, voorzitter van het V.V.O., Prof. Dekkers (Brussel), Ir. Duyvis (Amsterdam) enz. Op het podium het voltallig bestuur van het Taalkongres: Voorzitter W. Pée, Dr. J. Leenen, mr. M.G. De Jonghe, Mevr. Dejaeger, de hr. A. Peeters en Mej. Stoops.

Wij hielden er aan een verslag te brengen van dit kongres, dat een «oase was voor onze oren en voor ons Vlaams gemoed» wegens het groot belang (waarvan vele Vl. Akademici jammer genoeg nog niet overtuigd zijn) van onze sociale doorbraak, door het veralgemeend gebruik van een beschaafde omgangstaal.

**DRANKHUIS
GRAAF
VAN
EGMONT**

Jules van Praetstraat 28
BRUSSEL

(op 20 m. van de Beurs)

Telefoon: 12.22.63

**HET TEHUIS
VAN ALLE VLAMINGEN!**

EIGENARES:
C.V. BRUSSELS TEHUIS
H.R.B. 229.900

*Snel, trouw en goed
bediend bij de*

GROENINGHE DRUKKERIJ

BUDA STRAAT, 56, KORTRIJK

Tel. 240.77

*Boeken en tijdschriften, precisiedruk-
werk, kleurendruk, mechanische boek-
binderij, alle handelsdrukwerk.*



DORTMUNDER THIER

het bier bij uitstek
der Vlaamse Academici

Alleenvertegenwoordiger voor België:

MAURITS ABTS

Steenweg op Leuven, 94

KORBEEK-LO

BEZOEK ONZE BIERKELDER

op de Oude Markt, 22, Leuven

**VERHURING voor
CEREMONIEN**

*Habijt, smoking, jacquet,
milit. unif., eton, rouw.
- Damestoil. en pelsen -*

Huis Ducheyne

Otto Veniusstraat, 11
ANTWERPEN

(bij Meir) Tel. 33.53.28

Met deze advert. 5 tot
10 % korting.



**PEDICURE -
SCHOENMAKERIJ**

Ernest van Bauwel

Grote Steenweg 1

BERCHEM (Warande)

Tel. 39.82.59

*Alle orthopedische hulpmiddelen
Verkoop van Pedro Kinder-
schoentjes (met steunzool)*



De wonderbare grasmachine SAVAGE met trak-
tor Jeep. Enig op gebied van presentatie en
mekaniek.

3 verschillende snijhoogten - 12 km per uur op
een breedte van 65 cm.

Prijs: 31.000 F

Andere rotatieve grasmachines vanaf 4.900 F
en de SAVAGE vanaf 6.200 F.

Etn DE JONGE
Braemtstraat, 86, Brussel - Tel. 17.68.47

Provinciale Agenten gevraagd

Matériel d'Exploitation Forestière

15, Avenue Henrijean, Spa

Tel. 717.06 (Inter 087)

« **RUBENSHOF** »

ANTWERPEN

*Het huis met standing
aan de Groenplaats*

M. DAEL

Binnenhuisversiering

Grote Steenweg 30

BERCHEM - ANTWERPEN

Tel. 39.30.19 - 39.24.45

Uit alle Gouwen

BRABANT. — Ledenvergadering van 12 mei 1958.

OVERMAAS — Diets grensland tussen Maas en Rijn. — door Lic. H. Aelvoet.

In zijn historisch overzicht legde spreker er de nadruk op, dat het ontstaan der taalgrens geen Belgisch, maar een Europees verschijnsel is. Daarom ook dienen de taalgrensproblemen in een Europees perspectief te worden gezien.

Lic. H. Aelvoet haalde verder talrijke feiten aan waaruit onmiskenbaar moet blijken, dat de denationalisatiepolitiek in Overmaasland gepaard gaat met een stelselmatig verwaarlozen door de overheidsinstanties van de vele oude historische monumenten van deze heerlijke streek welke ook op toeristisch gebied onze belangstelling overwaard is.

Wat de kultuurtalen betreft, waar het zeer gemakkelijk is het Franstalig en het Germaans gebied af te bakenen, is het volgens spreker niet zo eenvoudig, tussen de Nederlandstalige en de Duitstalige gemeenten een juiste grens te trekken. Dit bewijst hij aan de hand van filologische bewijsgronden. Hier besluit hij, moet de huidige toestand op het stuk der gesproken kultuurtalen de doorslag geven. De Vlamingen en de Duitstaligen moeten zich gezamenlijk tegen een verdere romanissatie verzetten en met het oog hierop, een overeenkomst sluiten welke zekere verworven rechten (Eupen) in acht neemt.

Veel takt en tevens veel vastberadenheid, zo besloot de voordrachtgever, zullen er nodig zijn om hier nog te redden wat te redden valt. En van dat redden zal er pas sprake zijn de dag waarop de krachtverhoudingen in dit land in voldoende mate, ten gunste van de Vlamingen zullen gewijzigd zijn.

Namens de aanwezigen, die de voordracht met grote belangstelling gevolgd hadden, dankte Voorzitter Beeckman de spreker, en betrok hierbij Leentje Aelvoet die haar vader steeds zo kordaat behulpzaam is bij het vertonen der lichtbeelden.

ANTWERPEN. — Akademisch jaar 1957-58 (vervolg).

15 april 1958. — Dr. F. Rogiers, assistent aan de Rijksuniversiteit te Gent, behandelde het probleem van « De Automatisatie en de mens », dat nog onlangs in een door de Lodewijk de Raetstichting gehouden week-end in een ganse reeks voordrachten werd onderzocht. Spreker beperkte zich tot de hoofdzaken: begrip, doel en toekomst.

Automatie (of automatisatie) is een feit, een menselijk probleem. Zij is een bijzondere methode tot opvoering der produktiviteit, die op haar beurt postuleert opvoering van de levensstandaard door verhoging van verbruik aan goederen en van diensten. Tewerkstelling, arbeidsduur, sociale vooruitgang, vervanging van bedrijfssectoren door nieuwe ondernemingen en posten: ziedaar de bizonderste facetten door de spreker onder de loupe genomen. Voor- en nadelen afwegend, kwam spreker tot een voordelige balans uit economisch, sociaal en zelfs cultureel standpunt gezien. Een geanimeerd debat bewees de interesse die hij wist op te wekken, de openheid onzer leden voor deze brandende aktualiteit, en de verdiensten van de Heer Rogiers, die door opmerkelijke bijval werden bekroond.

22 april 1958 — de traditionele ontmoeting met de hoogstudenten Gent en Leuven bracht de academici weer in contact met de nieuwe generatie, die haar wensen en streven openhartig uiteenzette.

29 april 1958. — De heer Lode Wils, dr. gesch. en wijsbeg. en letteren, gaf ons een overzicht over de Vlaamse Beweging. Spreker is als historicus bekend voor zijn werk over Kanunnik David en zijn essay over: De Geschiedenis der Vlaamse Beweging. Hij ontvouwde in brede trekken de ontwikkeling der vlaamse bewustwording die uit de sluimer van 1830 geleidelijk ontwaakte en tot nationaal bewustzijn in steeds diepere lagen is uitgegroeid. Wij hopen van zijn hand een studie te kunnen publiceren voor onze lezers.

SCHONE
Meubelen
WERKELIJK
SMAAKVOL
KEGELS NV.
ANTWERPEN 98 · FRANKRUKLEI
TAPIJTEN · STOFFERING

ALTO



Excellent!

Sluit aan bij het :

ALGEMEEN VLAAMS OUD-HOOGSTUDENTEN VERBOND

Sekretariaat : Nieuwbrug 21, Brussel.

Postrekening : 4292.38 — Telefoon : 18.68.20 — Jaarlijks lidgeld : 150 F.

Bibliografie

« Aanwezig Verleden » — door Victor Leemans. — Nr 66 der keurreeks van het Davidsfonds, 1957. — 316 bl. + 17 platen b. tekst. ing. of geb.

Wie het Europa, wie de wereld van nu wil begrijpen, moet het denken en streven van gisteren bestuderen. Gisteren, dat is hoofdzakelijk de 19e eeuw, die op haar beurt stromingen vertoont ontsproten uit het onmiddellijk verleden.

Het is de grote verdienste van V. Leemans, deze ontwikkeling van de moderne tijd in de diepte te hebben geschetst ten gerieve van nederlandsprekende lezers. Het werk kan in zijn genre gerust elke konfrontatie met gelijkaardige essay's in vreemde talen wagen, om het bescheiden uit te drukken. Het mag een blijvende aanwinst genoemd worden voor de Nederlandse cultuur, en zeker bestemd voor ieder ontwikkeld Vlaming.

Wanneer men zulkdanig onderwerp behandelt, dan bestaat allicht de verleiding de gemakkelijkste weg te kiezen, nl. de geijkte voorstellingen van vroegere auteurs te herhalen, hier en daar enigzins aangevuld of opgefrist. Victor Leemans heeft de moeizame weg verkozen van persoonlijke studie der bronnen, hetgeen een enorme arbeid veronderstelt, maar duurzame vruchten afwerpt. Daardoor komt hij op hetzelfde hoog peil te staan als de eminente Rijselse Kulturhistoricus, Paul Hazard, wiens werk: *La Crise de la Conscience Européenne* (1680-1715) sedert 1935 nog niet verouderd is. Bizarro trof het ons, hoe V. Leemans misschien onbewust aanknoopt bij dit werk en het opzet heeft verruimd en voortgezet voor de periode die de tweede helft van onze 20e eeuw heeft voorbereid.

De evolutie van het kerkelijk-theologisch denken naar het juridisch-staatkundig en daarna, het natuurwetenschappelijk denken vormt het thema waarmee het boek aanvangt. De grote sociale bewegingen, het historisch materialisme besluiten de steeds verantwoorde « inventaris » waarin alle waarden onzer huidige maatschappij aan de beurt komen: wijsbegeerte, wetenschap, economie, sociologie, politiek en godsdienst. De wisselwerking dezer krachten, pregnant voorgesteld via haar dragers wordt door V. Leemans op uiterst gevatte wijze ontleed, zodat men op het einde een persoonlijk « besef » krijgt van de zwaarwegende Europese geestelijke erfenis. Men ontkomt niet aan de geweldige druk dezer « traditie ».

Een uitgebreid namenregister zal de lezer onmiddellijk overtuigen van de rijkdom aan inhoud van dit waarachtig « keurboek » dat in geen enkel vlaamse bibliotheek mag ontbreken. De eerste oplage is reeds uitgeput en wij hopen dat de uitgever spoedig zal zorgen voor een tweede uitgave. De auteur is daarmee beloond voor zijn arbeid, en zijn kunnen.

« Hoe maak ik mijn Testament ? » — Uitgave van Het Gouden Spoor, 1958, 96 bl., 40 fr. is de titel van een vulgariserende verhandeling opgesteld door Meester Jozef Heinz, advocaat bij de Antwerpse Balie en licentiaat in het Notariaat.

Schrijver bouwde zijn gebalde uiteenzetting op een grondige kennis van het rechtstema en op een rijke ervaring van de praktijk. Met een raak inzicht en met overtuiging werden plan en uitwerking verzorgd. Passend is de toon: eenvoudig, nauwkeurig en helder. Nooit langdradig of vermoeiend. Vlot, vloeiend en gespierd zijn de zinnen. Zo ontstond een wetenschappelijk verantwoorde verhandeling, aantrekkelijk door haar vorm.

De uitgeverij « Het Gouden Spoor » — Morsel, dient geloofd om haar opzet van vulgariserende rechts literatuur in haar reeks van antwoorden op alledaagse vraagstellingen op te nemen — en om de zorg die ze wijdt aan druk, inbinding en kaft.

W.O.

Geen tegenspraak meer
HET VONNIS IS GEVELD



GENERATOR KOLEN
10/20 en 6/12

geven nu dan 3%
aan asse en 600
kalorieën meer!
ZIJN BIJGEVOLG
DE VOORDELIJGSTE
KOLEN!

ENKEL TE VERKRIJVEN:
KOLENHANDEL H. DOCKX N.V.
TURNHOUTSEBAAN 397-399
BORGERHOUT - TEL. 35.28.08-35.67.35

BESTEL NU
MET ZOMERPREMIE

BIERHUIS Renaissance

Gesticht 1947

HET BEST BEKENDE
VLAAMS DANS-CABARET
TE BRUSSEL

MARTELARENPLEIN, 1
(op 100 m. van de Muntschouwburg)

Tel. 17.39.22

Eigenaar: PIERRE BEUN

Te Gent is
ROELAND
het Tehuis
aller Vlamingen

OOK ACADEMICI VINDEN ER
STEEDS

GEZELSCHAP,
LEKKERE DRANKEN

Korte Kruisstraat 3
Uitbater: Karel DE CLERCK
Tel. 23.28.28

ons
LAND

Het meest gekende weekblad in Vlaanderen...!

... met veruit de grootste gecontroleerde op-
lage!

... en de best gekende ongevallenverzekering
voor het gezin!

VERZAMELAARS... kent U onze prachtige meerkleurige prentendienst
« GLOBERAMA », alleen verkrijgbaar als lezer van « Ons Land » ?

« ORBIS » n.v., Directeur Karel GOYVAERTS : Frankrijklei 83 - Antwerpen. Tel. 32.43.84